

رونمایی کتاب نی رنج

(مجموعه شعر مژگان فرامنش)

رونمایی، نقد و بررسی کتاب نی رنج سروده مژگان فرامنش، عصر روز پنجشنبه، پانزدهم جدی ۱۳۹۶ با اشتراک گروهی از شاعران، نویسندگان، فرهنگیان و دانشجویان در انجمن قلم افغانستان برگزار شد. این برنامه با گرداندگی طهماسبی خراسانی و شعرخوانی خانم فرامنش شاعر این کتاب، مقصود حیدریان و شایان فریور، همچنین سخنرانی ضیا رفعت، بسی گل شریفی و حسین حیدریبگی برگزار شد.

احمدضیا رفعت در مورد نی رنج در بخشی از سخنرانی خود گفت: «روی هم رفته این مجموعه زبان روشن دارد؛ به این معنا که شعر ماده اصلی کار زبان است. این می‌رساند که شاعر زبان خوب دارد. بعد عاطفی شعرها خواننده را از جنبه عاطفی زیر تأثیر قرار می‌دهد. محور درون مایه این مجموعه درد است. ما در این مجموع هر چند با زبان خوب شسته و رفته روبه‌رو هستیم؛ اما با تنوع زبانی روبه‌رو نیستیم؛ یعنی در سرتاسر این مجموعه همان یک حرف است: درد و رنج. دوسه موردی نیز به زیبایی این مجموعه آسیب زده است؛ مثلاً استفاده زیاد از مترادف‌ها و واژه‌های با هم شبیه نزدیک به معنی».

در این رونمایی خانم بسی گل شریفی در بخشی از سخنان خود گفت: «این مجموعه حاوی پنجاه و هفت غزل، سه چهارپاره و بیست رباعی است که بار اصلی را غزل‌ها بر دوش می‌کشند. تعداد آثار خوش‌نویسی پایان کتاب بی دلیل است. مشخصه اصلی مشخصه این اثر دید عشق به زندگی است. البته نگاه به عشق در این کتاب مانند نگاه مولوی پر از طرب و شادی پر نیست؛ بلکه بیشتر دردی است که شاعر به این آفرینش‌ها داده است. به هر

صورت عشق تاروپود، فرم و محتوای اصلی این مجموعه را تشکیل می‌دهد. زن راوی در شعرها زن غمگین و در بعضی موارد عاصی است؛ اما عصبان نمی‌کند. او زنی است که تلخی در زندگی‌اش را از تقدیر زن بودنش می‌داند.

را مطالعه می‌کنیم، به فضای عمومی حرکت کرده است، فضای عمومی‌ای که هر فرد از شاعران مرد و زن ما و هر هنرمند ما می‌تواند در این فضا حرکت کند، به این معنی که هر شاعر، هر هنرمند و هر داستان‌نویس وقتی شروع به کار می‌کند، در نخستین گامی که می‌گذارد، گام به فضای عمومی است؛ یعنی فضای عمومی‌ای که از تجربه بینامتنی برخاسته و شاعر از مطالعاتش تجربه کسب کرده و از دایره واژگانی‌ای که به دست آورده و از نوع فضا و از نوع مصالح شعری که به دست آورده، فضایی را آفریده است.

به نظر بنده در این مجموعه خانم فرامش بیشتر در فضای عمومی است تا این‌که در فضای ویژه. در فضای عمومی باز هم کلاً روایت این مجموعه هجران و درد است که با تغزل گفته است. بیشتر این شعرها فضای یکسان را تجربه می‌کند. واژگان یکسان‌اند. تفاوت‌ها و نوآوری‌هایی که روایت را متفاوت بسازد، نسبت به غزل دیگر، کمتر دیده می‌شوند. با این‌که زبان شسته و ورفته و لطیف است به مناسبت نوع درون‌مایه و تغزل که در شعرها نهفته است؛ اما در مجموعه دوم که مجموعه پسون است، حرکت به گونه دیگر است، نوعی هویت زنانگی در این شعرها بیشتر دیده می‌شود.

گرچند این هویت خیلی وقت‌ها اشاره شده است، این‌که واژه زن در خیلی از غزل‌ها بیاید آن‌گونه که صرفاً در برخی از غزل‌های مرگان آمده است؛ ولی فضاسازی‌ای که در روح و روان شاعر ته‌نشین شود، کم‌تر دیده می‌شود و فضای فانتزی در همه جا است. ما شاخصه‌های کم‌تری از جغرافیای زیسته شاعر را مشاهده می‌کنیم. با این حال شاعر ما به سمت تکامل حرکت می‌کند و این تکامل به سمت خودیابی و فردیت‌گرایی است.»

اداره نشریه

ما با کمتر فریادی مواجه می‌شویم، گریزی را نمی‌بینیم، حتی او را گاهی زن ناراضی سر به‌زیر می‌بینیم که به درد زن بودن آگاه است؛ اما فراتر از این آگاهی کاری نمی‌کند. گاه عشق در شعر با چتر از کلمات و واژه‌ها، تصاویر را خلق می‌کند که روایتگر یک اثر دراماتیک حتی به اندازه یک مصراع است. شاعر در کتاب نی‌رنج در مقوله نوآوری در زبان و روایت چندان کامیاب نبوده است؛ بلکه در سطح مانده است، دارای ترکیبات تکراری، صفت موصوفی و یک‌پهلوی. شاعر یا دوست نداشته یا برایش اهمیتی نداشته تا از این ساده‌نویسی و ساده نگاه کردن به زبان عبور کند و ما را با کشف‌های خلاقانه یا آشنازدایی‌های زبانی غافل‌گیر کند. او صرفاً ما را به روایت یک پهلویی که خودش می‌گوید فرامی‌خواند؛ روایت تکراری از عشق، فراق، اندوه، رنج عاشق شدن و طرد شدن، راوی شعرها زنی است که در بیشتر سروده‌ها رنج تکراری را با بیان و نگاه تکراری بیان می‌کند و ما کم‌تر در میزان سن‌ها و یاروایت‌های مختلف، تصویرهای مختلف عشق یا حتی خیانت را می‌بینیم. آوردن کلماتی که بودوبودشان نه به غنای شعر می‌انجامد نه به

زیبایی‌شناسی شعر می‌افزاید، مانند استفاده مکرر از ضمیرها، اعداد و تکرارهای معنادر چند بیت پشت سر هم نیز نگرفتن انرژی مضاعف از کلمات و توقف کلمه و نرفتن به سمت تصویرسازی کلمات از این دست دشواری‌های زبانی زیاد هستند. بار تفکر و نگاه حتی اندوه جاری در شعرها را فقط کلمات به دوش دارند و ما کم‌تر با روایت تصویری جدید و متفاوت روبه‌رو هستیم.»

حسین حیدری‌بیگی در این محفل رونمایی در بخشی از سخنرانی خود گفت: «نوع رویکرد خانم فرامش رویکرد طبیعی است که به سمت زنانه‌گویی حرکت کرده است. ما وقت مجموعه دوم خانم فرامش گره کور